

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 22P/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224200936
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224200936.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II v Bratislave sudkyňou Mgr. Annou Križákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. W., narodené XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov - matky: T. W.na T., narodená XX.XX.XXXX, trvale pobytom Y. X, XXX XX X., a otec: L. W., B. XX.XX.XXXX, štátny občan Českej republiky, trvale pobytom W. XXX/XX, XX XXX S., Č. G., na návrh matky o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd udeľuje matke T. W. T., nar. XX.XX.XXXX, súhlas miesto otca na podanie žiadosti na príslušný orgán na zmenu priezviska maloletého dieťaťa: U. W., nar. XX.XX.XXXX, z priezviska „W.“ na priezvisko „T.“.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 25.03.2024 sa matka maloletého dieťaťa domáha udelenia súhlasu so zmenou priezviska maloletého dieťaťa z priezviska „W.“ na priezvisko „T.“ namiesto otca maloletého. Matka návrh odôvodnila tým, že otec dieťaťa sa o syna nezaujíma, nekontaktuje ho, nestretáva s ním a navyše ide o priezvisko v českej forme. Otca dieťaťa nevie ani kontaktovať.

2. Návrh bol otcovi doručený v súlade s ust. § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku („ďalej ako CSP). Otec sa k návrhu nevyjadril.

3. Na pojednávanie, na ktoré bol riadne predvolaný sa bez ospravedlnenia nedostavil a ani nepožiadal o odročenie z dôležitého dôvodu, preto súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti v súlade s ust. § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Podľa § 180 CSP súd vec prejednal bez účasti otca maloletého dieťaťa. Otcovi bolo predvolanie na pojednávanie ako aj procesné poučenie doručené v súlade s § 106 ods. 3 v spojení s § 111 ods. 3 CSP.

4. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise a to najmä rodným listom dieťaťa, obsahom spisu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 22P/7/2023, ako i ďalším obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Do začatia konania v tejto veci neboli rodičovské práva a povinnosti rodičov k maloletému U. upravené rozhodnutím súdu. Rodičia bývali v spoločnej domácnosti najprv v Českej republike, kde matka pracovala ako L. a otec v tom čase maturoval. Spolužitie rodičov však nebolo ideálne, keďže sa nevedeli zhodnúť na spoločnom fungovaní v partnerstve. V ich vzťahu bola prítomná žiarlivosť,

častá konzumácia alkoholu a otec nemal vytvorené riadne pracovné návyky. Danú situáciu matka riešila návratom na Slovensko, pričom v tom čase už bola tehotná, otec ju nasledoval. Ani narodenie maloletého U. neznamenal zlepšenie partnerských vzťahov medzi rodičmi. Vo veku cca roku maloletého rodičia svoj vzťah ukončili a otec odišiel do Čiech s tým, že sa už nikdy nevráti. V mediačnej dohode, ktorú podpísal pri odchode, súhlasil so zmenou priezviska maloletého. Od júna 2023 rodičia nie sú v kontakte a otec matke mesačne posiela sumu cca 100,- eur s popisom „U.“. V čase podania návrhu matka nemala o otcovi žiadne informácie. V bežnom živote má s ohľadom na rozdielnosť priezvisk medzi ňou a maloletým komplikácie a nepríjemnosti (lekárske ošetrenia, úradné úkony, cesty do zahraničia), pričom skutočnosť, že je matkou maloletého musí neustále preukazovať rodným listom dieťaťa, ktorý musí neustále nosiť so sebou. Maloletý U. je v kontakte výlučne s rodinou matky - s rodinou T., a rozdielnosť priezvisk medzi matkou a maloletým sa zvýrazní nástupom maloletého do škôlky, školy, čo môže byť zdrojom posmeškov. Otec so zmenou priezviska súhlasil, ale svoj súhlas neposkytol v potrebnej forme. Matka má za to, že úradnou zmenou priezviska maloletého sa odstráni oficiálne rozpory medzi priezviskom matky, čím bude maloletý začlenený do rodiny matky, s ktorou sa môže stotožňovať aj priezviskom.

6. Matka maloletého vo svojej výpovedi odkázala na skutkové okolnosti uvedené v návrhu. K tomu dodala, že syn sa predstavuje už ako U. T., má veľmi dobrý vzťah s jej bratom, ktorý je rovnako T.. Tému otca so synom zatiaľ nepreberá, priamo sa na otca zatiaľ maloletý nepýtal, tieto otázky očakáva až po nástupe do škôlkarského kolektívu. Syn vníma funkčné manželstvo jej rodičov, keďže jej mama pomáha so starostlivosťou o neho, má dobrý vzťah aj s jej otcom, ktorého po bratovi maloletý vníma ako ďalší mužský vzor. Okrem dôvodov uvedených v návrhu jej odlišné priezviská robili zatiaľ menší problém pri ceste do Turecka, kedy musela dokazovať, že je U. matkou, načo jej však v danom prípade stačil rodný list maloletého, ktorý mala so sebou. Okrem toho boli ešte v Chorvátsku, kde sa nemuseli legitimovať.

7. Zástupca kolízneho opatrovníka sa k návrhu matky v plnom rozsahu pripojil.

8. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

9. Podľa § 4 ods. 2 Zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, prípadne ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

10. Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, zmenu mena alebo priezviska možno povoliť najmä, ak ide o meno a priezvisko hanlivé, alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Podľa § 11 ods. 3 písm. a) Zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

12. Podľa § 8 ods. 1 Zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov, zmena mena alebo priezviska maloletého sa nepovolí, ak by táto zmena bola v rozpore so záujmami maloletého.

13. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/ na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku /ďalej CSP/ pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

15. Podľa platnej judikatúry (R 11/1973) súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska možno dať len vtedy ak sú na to závažné dôvody, napr. ak si rodič, ktorý nesúhlasí so zmenou priezviska neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu citový vzťah alebo ak z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby u neho bol udržiavaný a prehlbovaný pocit spolunáležitosti s týmto rodičom.

17. Spôsob určovania a zmeny mena a priezviska upravuje zákon č. 300/1993 Zb. o mene a priezvisku. Priezvisko je základným identifikátorom osoby a vytvára aj vlastnú identitu každej osoby, pričom každý občan Slovenskej republiky musí mať meno a priezvisko určené pri narodení. Právo na meno (analogicky aj priezvisko) patrí medzi základné práva dieťaťa v zmysle čl.7 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa. Prípadná zmena mena alebo priezviska nie je teda len formálnym aktom, ale predstavuje zásah do identity dieťaťa a má vplyv na jeho ďalší vývin, čo musí súd starostlivo vyhodnocovať aj v konaní vzťahujúcom sa k zmene priezviska maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o udelení súhlasu jednému rodičovi na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa je nutné skúmať, či na takéto rozhodnutie existujú dôležité dôvody, napr. že rodič, ktorého priezvisko dieťa nosí, si neplní svoje povinnosti k dieťaťu, nejaví o neho záujem, prípadne či dieťa stratilo k nemu citový vzťah. Súd musí zväžiť aj to, aké sú vzájomné citové väzby k osobe, ktorej priezvisko má dieťa nosiť, či vykazujú známky stability a pod.. Dieťa, ktorého rozumová vyspelosť to dovoľuje musí byť v konaní vypočuté a súd musí prihliadnuť na jeho názor.

18. Súd nerozhoduje o zmene mena alebo priezviska; rozhoduje iba o udelení súhlasu (ak sa rodičia nedohodnú) na podanie žiadosti príslušnému obvodnému úradu (§ 9 zák. č. 300/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov), ktorý o zmene mena alebo priezviska rozhodne. Náležitosti žiadosti o povolenie zmeny mena alebo priezviska sú uvedené v § 11 citovaného zákona. Podľa ods. 3 písm. a) cit. zák. ustanovenia žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

19. Z vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne za preukázané, že existujú dôležité dôvody pre udelenie súhlasu matke na to, aby podala žiadosť o zmenu priezviska maloletého dieťaťa z priezviska „W.“ na priezvisko „T.Č.“. Zmena priezviska maloletého U. je v jeho záujme. Dieťa nesie priezvisko otca, na ktorom sa rodičia po jeho narodení dohodli. Súd mal za preukázané, že otec maloletého, ktorého priezvisko maloleté dieťa nosí, si neplní svoje povinnosti k dieťaťu, a to tak, že nejaví o neho záujem a maloleté dieťa nemá k nemu žiadny citový vzťah. Otec zostal v konaní úplne pasívny, nepodieľa sa na starostlivosti o maloleté dieťa od júna 2023 a jeho reálny pobyt sa v konaní napriek všetkým šetreniam ani nepodarilo zistiť. Aktuálne je otec pre maloletého cudzím človekom, nepodieľa sa na jeho výchove, vzájomne nemajú vytvorené žiadne väzby a vzťahy. Vzájomné citové väzby maloletého k matke, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a ktorá mu poskytuje adekvátnu starostlivosť, sú stabilné a pevné. Maloletý je pevnou súčasťou rodiny matky, s ktorou sa identifikuje, rovnako ako s ich priezviskom „T.“, keďže otca ani príbuzných z jeho strany ani nepozná. Súd mal teda za to, že zmena priezviska je jednoznačne v záujme dieťaťa, a to i vo väzbe na to, že maloleté dieťa čoskoro nastúpi do predškolského zariadenia. Rešpektujúc citovú väzbu dieťaťa na matku, ako i vzhľadom na zanedbávanie rodičovských povinností zo strany otca k maloletému dieťaťu (resp. úplnú absenciu otca v živote maloletého dieťaťa), súd dospel k záveru, že je daný dôvod na udelenie súhlasu matke na podanie žiadosti o zmenu priezviska, keď u maloletého dieťaťa bude nielen de facto, ale aj de iure prehĺbený pocit spolunáležitosti s matkou a jej rodinou, ktorá zabezpečuje v plnom rozsahu starostlivosť o maloletého a rovnakým priezviskom sa predíde aj množstvu administratívnych problémov. Je teda jednoznačne v záujme maloletého U., aby niesol rovnaké priezvisko ako ostatní členovia jeho rodiny, s ktorými má vytvorené hlboké vzájomné citové väzby, a ktorí majú v jeho živote nezastupiteľné miesto.

20. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie a to cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, trojmo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona a požadovať splnenie nároku z exekučného titulu. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.